

Any I | Lleyda 21 de Desembre de 1905 | N.º 5

Periódich

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

S. Antoni, 49.-LLEYDA-Teléfono n.º 77

Bilingüe
Polítich

Ilustrat

Sortirà del
Infern al menos
un disapte
per altre

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Lleyda: no s' en admeten

Fora: UNA pta. trimestre

10 céntims per tot arreu

La correspondencia y originales al Director

Anuncis y suscripcions al Administrador

IMPRENTA
Plaza de Berenguer IV

LIBRERIA
Calle Mayor, núm. 19

ANUNCIS

VINS LLEGITIMS DEL PRIORAT

Pau Masip Anguera

premiat ab medalla d' or y diploma
á la Exposició universal de Barcelona

Carme, 10

Preus excepcionals

SOMBRERERÍA

de
ANTONIO ROIG

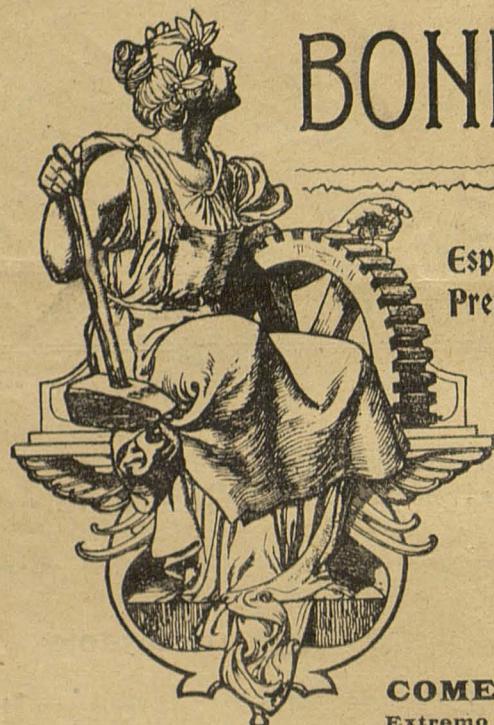
Mayor, 21

Novedad en sombreros y gorras de todas clases

Se lavan y tiñen toda clase de sombreros
transformandolos á la última moda

Talleres de Fundición y Construcción de Máquinas

DE
BONET Y PASCUAL

Especialidad en Turbinas horizontales y verticales
Prensas hidráulicas é instalaciones eléctricas

Motores eléctricos y á gas pobre
Instalaciones completas de FABRICAS para la
EXTRACCIÓN DEL ACEITE por medio del
Sulfuro. • Instalaciones de hornos de cocer pan.

Prensas para vino • Prensas para empacar

~~~~~  
Pídanse planos y presupuestos  
~~~~~

COMERCIO, 2

Extremo Rambla Fernando

LÉRIDA

TRANSPORTES

de

Ramón Sabaté
(HIJO)

Especialidad en mudanzas

Se reciben encargos: Plaza Sal 1-Tienda

Trajes para caballero y niños

GOMÁ Hermanos

Sin rival en géneros del
país y extranjeros

Calle Mayor, n.º 68-LÉRIDA

Ja som se pot dir dins de las festas de Nadal. Els estudiants, y els *tarroners*, minssatgers d' aquellas vacacions ja fa temps que'n arribat. S'acoste Nadal, ab ses días de gran festa, ab ses expansions, y ses plahers íntims. Son les diades de la familia que tothom desitja celebrar en la casa pairal, en lo llar dels seus, en sa terra, en son país, en son carré, en sa casa. Cada hú es prepara pera passarlas de la millor manera possible, matant penas, amagant llàgrimes, cubrint miseries ab vestits nous, y dissimulant ab una cara alegroya y tranquila, les tristeses de l'ànima. ¡Ah! ja ningú pensará en aquets días ab les fatigues sufertes durant l' any, durant aquest dotze mesos de proba, de verdadera proba, baix tots conceptes.

Y tot, tot, ha influit en que la vida qu' atravessa la provincia, siga una vida de pobresa, de miserias y de intransquilitats.

Fracasos bancaris, paralisió dels comers, poca aigua, pitjor cullita..., y encara en perspectiva—cóm á conseqüència natural que s' ha de fer sentir en la nostra comarca—la mateixa desorganisació de sempre dins de la vida nacional; els governs sense *rumbo*, sense orientació, cambiant, ab *crisis* inexplicables; deixan passar temps sense fer rés de profit per lo poble, desamparant l' agricultura, abandonant l' industria y tolerant que'l comers es vaige morint per falta de mercats, d' activitat, d' elements de lluyta. Ben cert; el mal, es nacional, y es propi del nostre temperament. Pero encara hi ha més: els consums, y el restabliment del impost sobre les fari-

nes y els blats, sembla vulgue amargar encara els últims días del any. Rés; tornem á esser damunt del problema de les subsistencias, de la *gana*,—mes ben dit de la fam,—tornarem á sentir l' influencia dels *cambis*, y altre vegada desfarem ab la dreta lo que hem fet ab l' esquerra. ¡Que hi farem!... Prou desgracia tenim... Pero indigne, pero canse, pero aplaste, que la Penelope espanyola, texegi y destexegi, que Sisifo continue fen son eterna feyna, y que'l simbolisme de les Denaides, siga el nostre fatal sino.

Si tot això ens recorda l' any que anem apurant, bon viatje y que may mes torné. Saludem, donchs ab l' esperansa en l' ànima al seu successor: tal volta, tindrà per nosaltres, per Lleyda, per Espanya, un raig de llum redentora qu' ens salve.

¡Chi lo sá!

De totes maneras, esperem y traballlem.

* *

Pero la veritat, es que les anteriors consideracions, devant d' aquellas festas no ens resulten. Posarse trist... es cuan tothom está á punt de riure, ben mirat, una malaltia com cualseyol altra.

Doncs, no: riem també.

Convé prepararnos per la *missa del gall*, convé posar l' *estómago* á punt de puguer resistir les fartaneras de les vinentes diades. Per *Nadal*, cada ovella al seu corral. Y la veritat es que en mitj de la familia, á la vora del foch, als costat dels avis, dels pares, dels germans, que vos recorden tota l' historia y tota la evolució de la vostra existencia, la nit de Nadal, es una nit de poesía encísadora. ¿Qui no'n guarde algun recort innocent y deliciosos d' aquella nit?... ¿Qui en sa vida no ha tingut una nit de Nadal, felis, alegre, calenta de carinyo y de foch, entre mitj dels seus?...

¿Qui no es recorda, encara que sigui un recort confús, de las sevas satisfaccions

infantils—tal vegada de les primeres y de les úniques que tingué en sa vida—d' una nit de Nadal? ¡Qui no's recorda de cuan era nen?

Jo voldria tornari, jo voldria tornar á esser petit; voldria pegar ben fort al *tio de Nadal*, y luego, cantar y tornar á cantar...

Ara venen festes
festas preciosas
dona curiosas
que renten els palmás
turrons de Guirlacha

Y después á dormir, á somiar ab els angelets, ab el Jesuset, ab la gloria, ab els juguets, y ab totes aquelles ilusions que l' inocencia, els petons y les festes feyan neixer en nostra verge imaginació.

¡Ah, si's pugués cambiar de vida!...

* *

Si puguessem cambiar de vida, y cumplir aquell adagi de *any nou, vida nova*, ja caldría que tots, tots ens fessim el propòsit, també de cambiar de pell. Lo refrán, en aquest cas, ens enganya; avuy com ademá, ademá com avuy, aquesta es la trista fatalitat del viure.

Y preguntem ¿que'n trauriām de comensar una nova vida? Ben mirat la resposta es sencilla: lo cambi de vida el vollem tots—es raro trová qui estiga conforme ab la seva sort—no hi ha ningú que no tinga lo propòsit de cambiar per un altra millor la manera de esser, no hi ha ningú que no tinga ilusions... ¿Conseguirá cada hú véureles realisades? Aixó es difícil dir, y nosaltres no som profetas.

Y en proba de que ni ha molts que aquet cambi l' operarien tan per any nou, com per Nadal, es l' esperansa que tothom te en la *rifa* de Nadal.

Petits y grans, jovens y vells, homes y dones, pobres y richs, tots, tothom jugue á la loteria. Aixó vos demostrarà que ningú está conforme ab la *sort* que té, sort que en molts casos es una desgracia. Cada

hú la busca y pochs la troban: la fortuna es molt caprixosa, y fins ara no hi ha hagut ningú que l' entengue.

Per aquesta rahó moltes vegades, molts, pero molts dels que jugan á la *rifa* surten rifats. ¡S' els ha *rifat* la sort y el Gobern! ¡Quina pega!

* *

Pero deixinse de cabories els llegidors de SATANÁS.

Deixinse de loterías, cambis de *vida*, y altres filosofies.

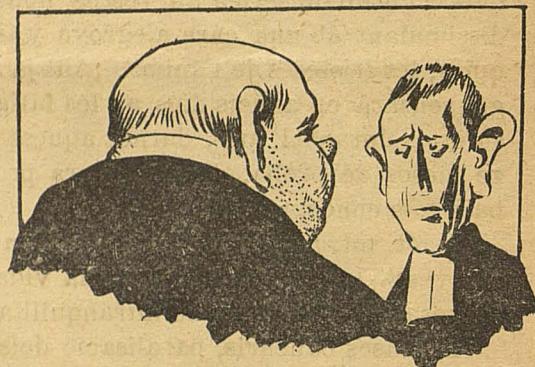
Lo esencial es viurer, y recordeu que

Ara venen festes
festas preciosas...

que SATANÁS els desitje que les passin ab salut y alegría.

F. C.

ENTRE MARI..... STES

—¡Hermano Rufo, hermano Rufo!... No's mire aixís als nens...

—No tingui por, hermano superior. ¡Si no mes els he donat un caramelol!...

TORNEMHI

Ja ho sabíam que 'ls Goberns madrilenys tenian pocas feynes, es á dir poques, moltes, pero que no'n feyan cap, que equival á no tenirles, pero no 'ns podiam arribar á creure apesar de tot, que la seva misió consistis sempre en fer veure que fá alguna cosa, pero que en resúm no fá ni fará rés.

Ves si n' hi han de problemes per resoldre, ves si 'n tenim de temes per tratar, pues no, la misió dels que governan Espanya, está en no trencarse la closca en res y cobrar puntualment en monedes d' or la nómina. Tot lo mes, en dictar alguna qu' altra real ordre, pera enredar mes de lo que 'n está la máquina administrativa.

Fa uns vuit mesos que varen pujar los lliberals, al *candeler*, y apesar de qu' estan obertes les Corts, no s' ha somés á l' aprobació de les càmares mes qu' una Lley, que ha servit pera amordassar á una part del poble y á la prempsa. Ens referím á la suspensió de garanties de la província de Barcelona á consecuència dels successos que allí ván ocurrir.

Aquesta lley, vá faltarli temps al Gobern pera aprobarla, ya que únicament á 'n ell era el qui convenia, per aixís reprimir los drets y llibertats dels ciutadans d' aquella població.

Y aixó hu ha fet un gobern que blasona de lliberal y fins de demòcrata.

En canbi tenim que infinitat de lleys beneficioses pel pais estan dormin en les Corts, y moltes altres qu' han anat á parar al cistell dels papers inútils.

Pero consolemnos al menos, á falta de lleys bones, ya 'n tenim de dolentes, y sobre tot aquests, son les que 'l gobern pren mes empenyo en vulguerles fer cumplir al peu de la lletra.

La Lley del descans dominical per exemple, es una d' elles, y recienment lo ministre de lo Gobernació,—que hu es hare lo senyó Romanones, un home qu' ha demostrat que serveix per tot, ja qu' acaba de voltar per tots los ministeris,—ha dictat una real ordre circular als governadors de provincies, recomanantlos l' exacte cumpliment d' aquella Lley, castigant qualsevol infracció y... en fi altres y altres coses que casi fan esgarifar de pensarhi.

No volém are nosaltres posar de relleu les deficiencias d' una Lley tant descalabrada com la del descans dominical;

recordém que quan vá publicarse, va ser bastant censurada per la prempsa y en general per tothom, porque no persegua un fi verdaderament democràtic y en canbi 's dolia de moltes faltes.

Avuy, aquesta mateixa Lley, ja no 's la que vá votarse, suposant que desde aquella fetxa han vingut los privilegis y concesions á tal ó qual gremi ó industria, hasta 'l punt de posarla,—ab tans remiedos,—totalmente desconeguda.

Y fins ja volen prescindir de tot aixó, may pot una Lley, qu' està basada ab les costums y manera de ser de Madrid, convindre igualment á tots los pobles de Espanya, puig ja es sabut que no á tot arreu s' acomoda una Lley, encare que 'ls goberns per sa ignorancia les fassin totes ab un mateix patró.

Y entre aquets pobles podém contar-hi lo nostre.

Lleyda no pot ni deu cumplir may aquesta Lley al peu de la lletra, tal y conforme hu demana lo ministre. Si arribés un dia á exigirse aquest sacrifici, lo seu comers se 'n aniria á fons, puig tothom està convensut de que fora 'ls diumenges, los demés días de la semana no 's ven rés, per les condicions de la ciutat y 'ls pobles rurals.

Baix aquet aspecte es com deurian ferse les lleys, segons les conveniences y costums; y aquesta Lley mateixa, si en lloch de exigir la festa en diumenge, fos á la semana, hem de confesar que hauria guanyat molt mes terreno qu' are, que no arribará á arrelar may en cap punt.

Lo LLECH.

La adivinadora

Vaig anar á casa de la adivinadora, porque em digués quina lluna tenia, prò mes que rés, per fém un panxó de riure.

—Bon dia tingui—vaig dirli á n' aquella dona que ho adivinaba tot, segons deya

ENSEYNANSA CONVENTUAL

—Passi el favor d'ensenyar al meu fill la gramàtica y l' aritmètica, perque son pare vol que ho sàpiga ben bé tot. ¿Enten hermano?

—Descansi, senyora, aixó es lo de menos, lo esencial es l' ànima, la pobreta ànima...

la gent;—venia, perque 'm diugués si m' ha de tocar la rifa, y que's lo que tinch que fer.

Després de rumiar un bon rato y fer unas contorsions com si fós un clown, me diu aixó.

—Vosté té molt bona *estrella*, pollo, y no sols li tocará la rifa, sinó que fins se casarà ben promte, ab una pubillete molt salada. Prô té de fer lo que li diré; cada nit al punt de las dotze, es mulla la punta dels peus, prô, no més las unglas, puig que si 's toca á la pell, no farém rés; ademés,

agafa una calcamonía que hi haige pintat un jegant ab banyas, y se la calque al clatell.

—No digui rés més, puig ja vey que la sort es meva; tingui un duro, y tornim quatre pessetas.

La dona ho fá aixís, y quan las tenia á la butxaca, li dich rien com un ximple.

—Ascolti, talén privilegiat, hi vol portar la mitat, en lo billet que vaig á comprar.

—No senyor—em contesta—jo sens posarhi, cobro molt sobin, jno veu que hi ha tan bestiá pel mont!

No poguenme contenir, al veure que 'm tractaba de bestiá, li dich tot enfadat.

—Si vaige, ja comprench. ¿Perqué hi ha de posar vosté, si la té tan dolenta la estrella? Prô, dech de dirli, que la calcamonía se li pose vosté al clatell, perque jo 'l tinch molt despejat, ó 'l guarde per algun *zulú* d' aquestos que

vosté els cure los ulls de poll del cervell. En quan á mi, s' ha equivocat, puig li ha sortit lo tiro per la culata, ja que per guanyar una pesseta, n' ha perdut quatre.

Va per buscar lo duro, aquella dona, malehintme els ossos, y jo fuijo com un cuét, contén com una simbomba, perque había fet carambola per dos taulas, puig había enganyat á una bruixa y había fet passar un duro sevillano, més dolent que aquella dona que timaba á la humanitat.

J. GOLIAT.

Apunte

De la observació diaria, del verdader *llanut s'* en pot fer le següent dibuix:

Sech, *biliós*, un nerviosisme contingut, fals en lo mirar, llantsant llambregadas de reull; Habi prim, fins semblar laseva boca l'hi hagin fet de una punyalada; parlar, ordinàriament baix y pausat, ab ganseria, y dihent frases de les que usen les dones; enfadat, les seves paraules fereixen, puig semblan mossegadas. Completement afeitats, semblan comichs, toreros ó... capellans. Al davant, si t'ne cesita, t' adulará ab veu melosa, y després entre'ls seus, te roseigará ls ossos. Figura imprescindible en les professors y demés cultes externs del catolicisme: arregla la seva fisonomia, dantli un tint melancolich y de beatitud fins semblar un musol. No te'n fies. Ya ho diu lo cantar castellà.

No te fies de beatos

Mira que te engañarán ..

BARRUNTA.

La Mujer y el Progreso

Muchos siglos ha estado
el mundo á obscuras;
por eso han engordado
tanto los curas.

E. BLASCO.

Voy á tirar en el último rincón de la casa, por trastos más que inútiles, perjudiciales, el *Áncora de Salvación* y el *Rosario*.

Nuestra salvación está en la paz, honra y dicha de nuestro hogar: con los padres si somos niños; los hijos y el marido, si los tenemos y el cuidado de los nietecitos, (sin perder de vista las llaves de la casa), si pródiga naturaleza nos los dió y vida para verlos. Así es que dejando ridículos amuletos, tomo la pluma, ya que con la aguja no es posible la trasmisión del pensamiento. Una de las principales causas y aun tal vez la principal, del atraso de España, estriba en que el clero se ha apoderado de más de la mitad de género humano, al apoderarse de la mujer.

La mujer manda en la casa y en ella, crecen los hijos; pues aun que la autorí-

dad la tiene el hombre, *contra la autoridad de mandar hay la resistencia de no obedecer*.

El hombre, manda en su casa y aun que esté convencido de que la religión es solo una bien combinada farsa, no se opone á que en las obscuridades del mal alumbrado templo, su mujer *platiique á solas con un hombre*, que metido en un cajón, se abroga la facultad de perdonar lo que el llama *pecados*.

Tambien va á recoger á la puerta del templo (si es libre pensador) á su esposa, que allí se pasó buen rato en la misa, el rosario, novena; al papá putativo (así le llaman en la doctrina cristiana) al sagrado corazón, al hígado ó cualquiera otra viscerá importante del *deílico*.

Dados estos trámites con el beneplácito del *cabeza de familia*, lo demás, llega por sus pasos contados y nosotros llevamos á nuestros hijos á los templos y les enseñamos á que besen las manos de los sacerdotes (1) mientras que en casa no se come más que legumbres y hortalizas, si es viernes de cuaresma ó el Calendario nos ordena *vigilia*.

Y el señor de nuestra casa, el que se titula *amo* de ella y librepensador, se atraca de materias flatulentas, sin protestar, rindiendo culto á la Sacrosanta Rutina.

Después, suelta algunas pesetas, para que nuestras hijas hagan su primera comunión, con todo el aparatoso ritual de tan bien urdida trama y se les cae la baba contemplando á los pedazos de su corazón, con traje y corona blancos, vistos á través de un mosquitero de blanco tul.

Es un acontecimiento en la familia el dia en que un *catecúmeno*, hace su comunión. Un nuevo ingreso en el gremio de la imbecilidad y siguen los hombres de la iglesia imperando sobre nuestros maridos hoy y sobre nuestros hijos, mañana.

Pero aun hay mas: llega el dia en que nos quedamos viudas y al hombre recto

^{a)} El Consíguo periodista español señor Doys, los llama *so-cerdotes*: ignoramos las razones.

en creencias, al que pensó con su cerebro y no con el de los clérigos ó frailes, al que siempre rechazó toda ingerencia religiosa en su persona, le ponemos al morir ya que no puede oponerse, una cruz entre los crispados dedos; hacemos que su esquina mortuoria se estampe el *habiendo recibido los santos sacramentos*, mentira frecuentemente, quitamos un buen trozo del escaso pan de nuestros hijos, para pagar á una docena de ensotanados hombres que vayan irrespetuosamente graznando detrás del ataúd, como grajos alrededor de carne muerta.

Después, pasado el novenario del entierro, ya vestidos todos de luto, llevamos á los niños á los PP. Escolapio, Jesuitas ú otros y las niñas al colegio Convento de las Hermanas *tales ó cuales*; para que les enseñen, no las reglas de educación y buen comportamiento que son los primeros en ignorar para con nuestros semejantes, no la compostura é higiene del cuerpo y espíritu, no el aseo personal que no tienen ni pueden tener las que enseñan ser pecado mortal tocarse el cuerpo; si no que les enseñan á nuestras hijas de seis á quince años, que María de Nazaret, *fué Virgen antes del parto, en el parto, y después del parto*.

Les enseñan que el 6.º mandamiento es *no fornicar*, que el 9.º es no desear á la mujer de tu prójimo (nada dice del marido de la prójima); que el 3.º de los vicios es *lujuria* y que antes que honrar á los padres y antes que *no matar*, ordena, santificar las fiestas.

Y el hombre se doblega á todo eso porque con amor hacemos de él, no lo que queremos, si no, lo que quiere nuestro confesor.

Rara es la casa, en España, donde no imponen su voluntad los ensotanados y todo por culpa de nuestra debilidad para con el cura á quien nada bueno debemos

que dándoos un beso y pidiéndoos la merienda, os pregunten.

—Mamá, ¿Que es fornicar? ¿Que es lujuria? ¿Que es parto? ¿Que es ser Virgen?

murando en las iglesias y estorbando en las calles, que á la iglesia conducen.

¿No tienen nietos á quienes cuidar, educar y enseñar las primeras letras?

Si su posición es desahogada y carecen de parientes niños; ¿por que no sacan un pequeño de la inclusa y le prodigan sus cuidados? Creen más mérito pasarse horas enteras, oyendo un pésimo sermón del que no entienden ni la mitad y cuya moral y citas históricas, además de no entenderlas nosotros, por la lamentable ignorancia en que estamos, son mentira en su totalidad.

Ellos tenían su defensa en que sigamos ignorantes de que la aerostación y los telescopios, nos hacen ver que no hay tal Cielo sobre esas nubes; que no sepamos como la geología, nos enseña que abajo *no hay tales Inferno y purgatorio*. En el Limbo, estamos ahora y de él, no saldremos, mientras no se nos de una instrucción laica, ya que después del pecho, de nosotros también reciben los hijos, sus primeras lecciones ó debieran recibirlas.

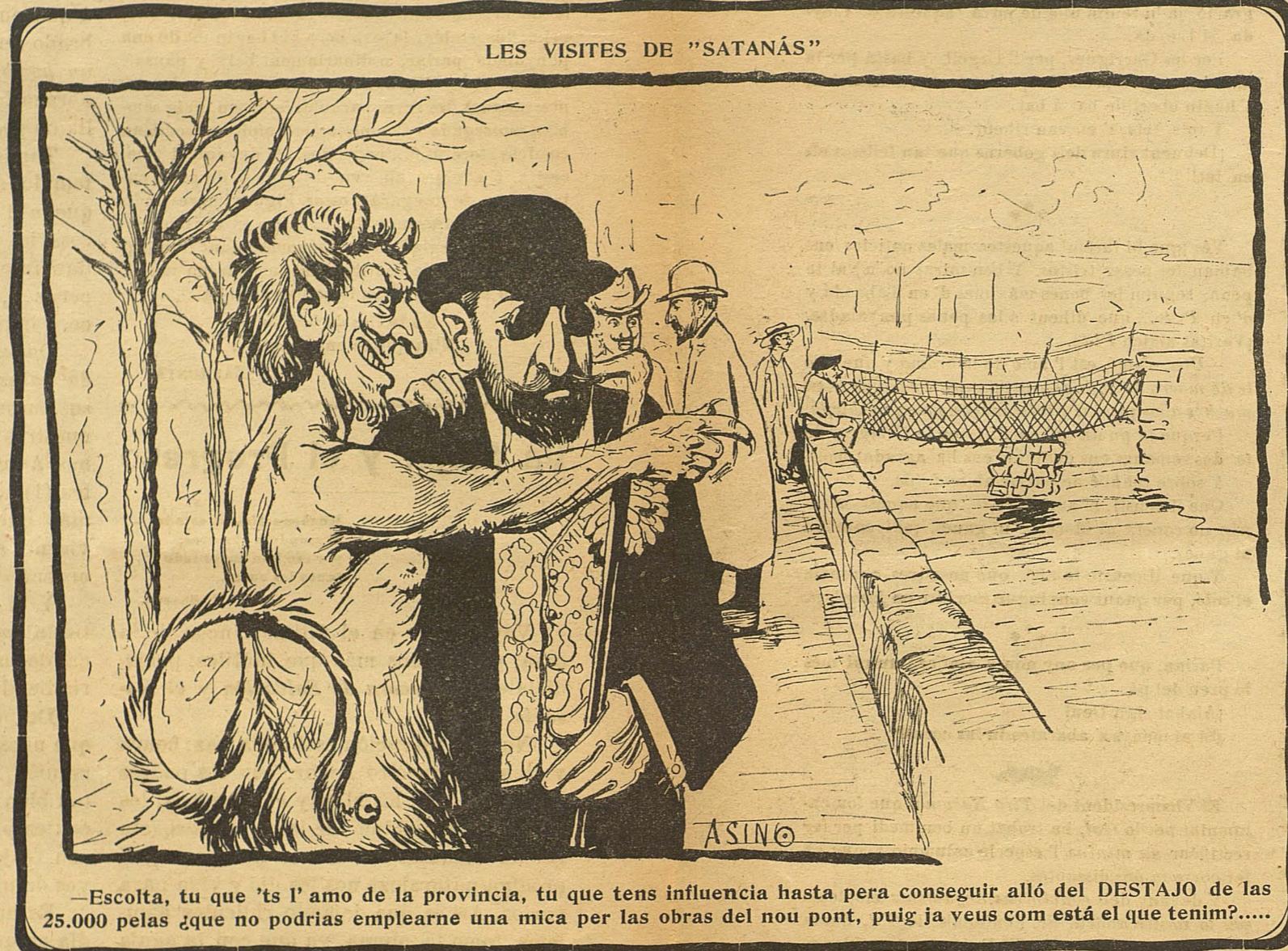
Ahora se me ocurre preguntar
¿Estaré predicando en desierto?

Es casi seguro.

Las que no sabeis leer... (que suman millones) mal podeis recrearos con el inofensivo semanario SATANÁS, y las demás, salvo honrosa minoría, huídos de los impresos liberales ó libre-pensadores, más que del cólera y en el pecado llevamos la penitencia, por que ni agradecimiento podeis esperar de nuestros Directores espirituales, toda vez que los hechos atestiguan este axioma.

«Curas, culebras y gatos son animales ingratos.»

SALOMÉ ALDANA.

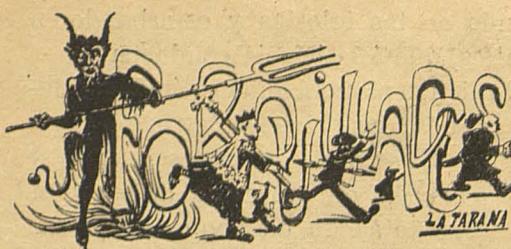

y nuestra absurda entereza para con el hombre que nos dió amor, pan, apellido, hijos y por nosotros arriesga la vida, cuantas veces sea necesario.

Yo quisiera saber, como os comprenderéis para sin faltar al 8.º mandamiento, responder á vuestras hijas, cuando al regreso del colegio mongil y al mismo tiempo

Y no os escandaliceis, queridas compañeras, por ver estas palabras estampadas en satánico semanario, por que están tomadas de la Doctrina del Padre Ripalda, del Abate Fleury y del Padre Astete.

La mayoría de las señoritas españolas de avanzada edad, se pasan la vida mur-

Les *Lliges* estan de moda. Tenim ja la *lliga antialcohólica, antidualista; la lliga contra l'ús y l'abús del corsé; la lliga feminista, la lliga contra la tuberculosis, la lliga contra les puses (no més funcione al estiu), la lliga anticlerical, la lliga católica, la lliga regionalista..., y fins la lliga cama...*

Doncs, encara ne falta una. Y aquesta s'acaba de constituir à Fransa. Se titularà, la *lliga per la propagació del riure en tot lo territori francés*. En temps passats Lamartine va dir «La France s'en-nuie».

Els membres de la nova societat creuen que Fransa no riu prou. Y aquí tenen vostés explicat perquè els *tranquils* de la nova Societat se proposen extender per tot arreu les obres xistoses y alegres; volen que els seus contemporans passin un bon rato.

Val à dir la veritat; els francesos ho entenen.

Y això ens recorda un article del eminent *burleta* madrileny En Lluís Taboada, que coneix més al *gènero humano*, que els millors naturalistes.

Diu que més simpatia li inspiren les persones rialleres, que lleigexin, revistes y periódichs humorístichs, que no totes aquelles que no rihuen may, y encara tenen lo *fúnebre* pensament de lleigir en los periódichs serios la discussió dels presupostos, dels crims, desgracies, y altres coses que fan posar los cabells de punta. Ell creu haber observat que una grant part de tots els serios son ó usurers, ó polítichs ó... ruchs.

Riure sense tó ni só, es també un *síntoma d'aquells que paren à San Boy*; pero lo no saber riure ó no vullguer riure es propi de bestias.

Y francament ni ha tantes de bestias que se semblan à les personnes!

* * *

Tornant à lo que parlavan, la *lliga* de fer riure, pot anar molt bé en un país com Fransa, ahont tothom menja. Y ya es sabut alló de qui mentja bé dorm bé, qui dorm bé està bò, y qui està bò y bò, no peca. Pero, en una nació com la nostra, ahont la vida es tant cara, y els impostos tan exorbitants y ahont la miseria y les calamitats sembla que vulguen esser eternes plagas, ¿qué, digue, qui té y tendrà ganes de riure? La gana ho domine tot, la gana s'extén, abunde, la gent s'en va, emigre.. .

y rieu, si rieu!... Pobles complets, ciutats casi, petits y grans, joves y vells tothom fuig... tothom fuig de la gana, de la fam, de la miseria. ¡Qué dimoni, bon viatje?

Ja no són Andalusía, ni Asturies, ni Galicia, les províncies que proporcionen més brasos à l'emigració, ja 'n tenim una de nova, aquesta es Lleyda. Si Lleyda.

Per les Garrigues, per l'Urgell, y hasta per la mateixa capital, sembla que les portes d'América, s'hagin obert de bat à bat.

Y tots, tots, s'en van rihent.

¡Dehuent riure dels governs que tan felisos els en fet!

* * *

Vés ¡que hi farém! aquestes males notícies ens havien fet posar tristes. Y ben mirat no 'n val la pena; seguim les bones màximes d'en Taboada y d'en *Pi-to*... que dihen à las penas punyaladas. ¡Veritat amich *Pi-to*.

— *Uva, chavó, est l' amo de la broma y que Dio le dé maera de la fina—canela pura—para jacer en muchos años puntas y tafetanes que tengan chispa.*

Perque la punta qu'en *Pi-to* en la Comarca de fa dos setmanas ens dedique ens ha agradat molt.

Y sobre tot alló de parlar ab *andalús*.

Que li consti, al amich *Pi-to*, que aquest SATANÁS no coneix al Moret .. ni ganes, ¡eh! enteneu ni ganes.

Y que li conste també, que nosaltres aprenem el *caló*, per quant convingue escriure en *jamalaji*.

* * *

Parlan, que per any nou s'apujará un ral més lo preu del pà.

¡Alabat siga Deu!

¿Si al menys s'abaratessin las cocas?

El Vicepresident del *Tiro Nacional* que fou calumniat per lo *Gat*, ha trobat un bon medi per fer rectificar als *minins* l'especie calumniosa que va fer corre fa dos dissaptes.

Y devant dels *convincens arguments* empleats per lo nostre amich, Sr. Fontanals, lo *Gat*, busca puesto à les columnes de *El País* per cantar desseguida la *palidonia*. *El Ideal*, pública dillums la mateixa rectificació, dimars de la setmana vinent la comentá al *Diario*, y dissapte passat lo *Gat* parla ab la mateixa forma, sacudintse les puses.

Y la veritat es qu'els *gats* ne saben de baixarse, fins à arrossegarse per terra.

Està vist qu'els *minins* no més serveixen per fer *minettes*. ¡Ben cert!

El bisbe de Nebraska (Estats-Units), ha cridat l'atenció de tot el mon per un acte extraordinari. Fins à Lleyda ha arribat la fama del trempat bisbe yankee. Diem trempat, per sempre es esser mes de la broma lo distreure á la gent ab actes com el que citarem, que no amurrialala, com el vicari capítular de Lleyda, ab comunicacions electorals.

Y anem al cas.

Una dona de la seva diòcesis habentse casat ab un home divorciat, va pronunciar contra ella excomunió major. Bueno, si hagués acabat aquí mes mal... Ademés va excomunicar á tota la gent que van veure y assistir á la boda, comprenent entre ells, al cuyner que va preparar el sopar de nuvis, y als criats que'l varen servir.

No es compren com també no hagués excomunicat al propietari de la casa que 'ls va llogar el pis per passar la lluna de mel, al llit ahont van descansar la segona nit... y á totes les personnes que 'ls varen veurer per los carrers després de casats.

Perque aixó de les excomunions van tan barates que fins les donent de franch.

Sr. Corderas, Sr. Corderas dihuent molts que fins ara vosté á esset únicament Batlle de Fernando. Convé que en aquets maliciosos els deixi ab la boca oberta. Primera, perque casi en la totalitat les carreteras laterals d'aquell passeig estan que no si pot anar ni ab rodes: y segona, perque alló dels arcs voltaichs resulte una espifiada. Avuy creman, demá nó; avuy fan mala cara demá pitjor, y luego sab, no está bé que no més arriben fins á mitj Fernando. Sembla l'iluminació aquella lo quiero y no puedo...

A veure, si entre vosté, que viu á Fernando, lo Sr. Abadal, que també es vehi, lo Sr. Gosé, que viu á la voreta del passeig, y lo Sr. Valldeoriola que també viu á l'altra voreta, fan per primer d'any quelcom de bó, y deixen la Rambla de Fernando en bon estat.

Per urbanitat y per lo bon nom de Lleyda, convé.

Tinguen al menys la necessaria urbanitat per rebre bé als forasters que venen á Lleyda ab el tren.

S'han apropat á nostra Redacció algunes persones de les que formen part de la Comissió provincial de la Creu Roja, que assistiren á la marxa á Alcoletge realisada lo passat mes, fent constar que dita expedició res costá al benéfich y humanitari Institut, ja que 'ls vehins del esmentat poble, ab gran desinterés y noblesa, allotjaren en sas

UN POBRE TRANQUIL

—La veritat es que fa fret, y que hi ha pel mon poques ànimes caritatives... pero mentres hi haige qui dongue les "capes" tan barates... rieusen del fret, del gel y de la neu. ¿No es cert mestre?

llars, obsequiantlos explendidament als individuos del cos de camillers, y bandes de música y trompetes; y que 'ls senyors socis, al mateix temps que pagaren de sa butxaca particular, com es natural, lo dinar, satisfaren també, en igual forma, lo gasto extraordinari dels membres de les bandes y camillers.

Encar que les respectables personalitats que formen l'esmentada benèfica Corporació son ben coneegudes per sa honradesa, per ningú posada en dupte, tenim verdader gust en fer públich lo anterior, no per satisfacció d'aquelles, que no la necessiten, donchs ha de bastarlos la que proporciona l' cumpliment d'honrosa obligació, expontàneament imposada, sino para demostrar lo valor de les famoses companyes de difamació del setmauari *Lo Gat del Famades*, mes propies de criatures desvergonyides merecedores d'arguments de forsa, que de personnes series y sensates, dignes de general atenció.

Els militars d' infanteria varen tenir l' amabilitat de convidar á SATANÁS per anar á la missa que celebraren lo dia de la seva Patrona. Mil gracies.

Pero que dignin jahont s' haguera posat SATANÁS á dins de l' Iglesia?

Per que si l' vehuen hagueren dit ¡Jesús-Maria-Joseph!

Y pot ser ens hagueran cantat alló de

*Ruja el infierno
Brame Satan...*

Y la veritat es que tot y estar curats d' espant, no estem per bromes, ni per cants.

Al Senat francés s' ha aprobat la llei de separació de l' iglesia ab l' estat per una majoria aclapadora.

Y ara surten, en que l' vaticá suprimirà la canongia que se li oferí al president de la república. Al saber aixó Mr. Loubet, haurá dit, vosaltres me supriniu la meva canongia, pero jo os suprimeixo totes les vostres. Con que em sembla, que no hi farán la pau.

¡Arriba donchs francesets! Un passet mes, y ja teniu la separació ab lo drach negre.

¡Quina llástima que no sigui lo mateix aquí a Espanya! Fora un medi pera fer economías y aumentar l' instrucció.

A consecuencia de les últimes plujes, los principals carrers de Lleyda han quedat en estat verdaderament llastimós fen bastant difícil lo trànsit, lo mateix de personnes que de carruatges ab animals.

Lo Sr. Corderes, es un bon batlle, y estem mes que segurs que tot seguit ordenarà l' arreglo de aquets carrers, que com dihém, estan en mal estat.

Son aquets, lo carrer de la Pelota, Plassa de la Sal, carrers del Carme, Magdalena y altres.

Es inútil parlar de higiene á Lleyda. ¡Més que n' ha parlat nostre confrare lo País! Pró, en fin continuarém, encara que creguém, que res es conseguirá fins que tinguèm majoria republicana al municipi.

Aixis és, que aqui tothom fa las sevas feynas, allí hont millor li agrada. Tiran las escombrerias á idem, idem. Y tot segueix idem, idem. Espera rém aquet més, y despresa tornarem á nostra tasca, ab més esperansas de conseguirho.

Un dels nostres redactors se 'ns lamenta molt per qué lo Municipi no celebra les sesions als dimecres, de primera convocatoria com deuria, aplasanles pels divendres de segona.

Aquet pobre xicot había inaugurat, encare que ab no molt mal exit, una secció nova titulada *Tertulia Municipal*, pero que no ha pogut continuarla en cap mes número precisament per això, per que als senyors del municipi no 'ls dona la gana d' acudir á les sesions de primera convocatoria, y, está clar, éssen de segona, no te temps material, de puguer ferla ja que l' periódich se trova compost del tot hi ha punt d' entrar en màquina.

Com que no está en nosaltres puguerho complaure, apesar de que fora nostre desitj, ho fem públich, pera veure si les exclamacions d' aquest xicot, arriban á trencar lo cor dels mals Concejals, que sens motiu justificat no acudeixen á les sesions de primera convocatoria, y n' hi han que no van ni á l' una ni al altra.

No creyém que per això arribe á lograr res nostre company, puig com pot suposar la mitat dels Concejals han de surtir al acabar lo mes, y pensan que pel temps que 'ls hi falta no hi cal anar, també hu farán sense nosaltres—dehuent dir.

Aixis es, que no te mes remey que esperar uns dies, á veure si l' nou Aynntament se porta millor, que aixis es de esperar.

Lo redactor (?) del *Gat del Famades*, que viu al carrer de l' Academia, bé prou s' esgargamella cada setmana demanán llum y vigilancia—no deu ser gaire bon minyó, que tan se basqueija, y la molta bua l' deu fer fé,—y naturalment com que hu demanda un' *gat mala sombra*, fa molt bé la señor Corderas en no atendre aquella súplica; si en lloch d' un *gat* fos una persona decent, ja fora un altra cosa, pero un animal aixis, trobém que lo mes indicat es qu' estiga á les fosques, encare que corri perill d' un mal tanto.

Hi ha cada *gat* pel mon, que fa competencia á les rates... que, ya, ya.

Una parella d' adulters va esser l' altre dia, á Paris, multada ab 1000 pessetes, 500, per barba.

Devant d' aixó cal preguntar: ¿es qué augmentarà en lo sucesiu lo preu del adulteri? Pot esser. En tot cas convé dir que els dos culpats es varen presentar á l' *Audiencia* ab trajo de ciclistes.

Els magistrats digueren pensar que després d' haber tractat ab massa franquesa el còdich civil, tractaban ab massa familiaritat en aquells que l' aplicaban.

A Torrebesse tenim un capellà que s'ha posat al poble per *montera* com vulgarment se diu.

Te unes coses propies de la gent de sotana. Miren si es mussol que à una noya lo dia de la Inmaculada no va volgueli donar la comunió porque lo seu preciós cabell estave pentinat à la moda Cleo de Merode.

Quina barra y... apropòsit; com aquí Lleyda son en gran número las noyas que portan aquet elegant pentinat les aconsellém no s'acostin al confesonari porque hi guanyaran de dos maneres la una porque 's traurian una preocupació del cap y l'altra porque aixis evitaren que cap capellà els dongui cap carada.

Que combreguin à sas majordonas.

¿Qui ho deya que 'l Quimet no diria may rés al Municipi?

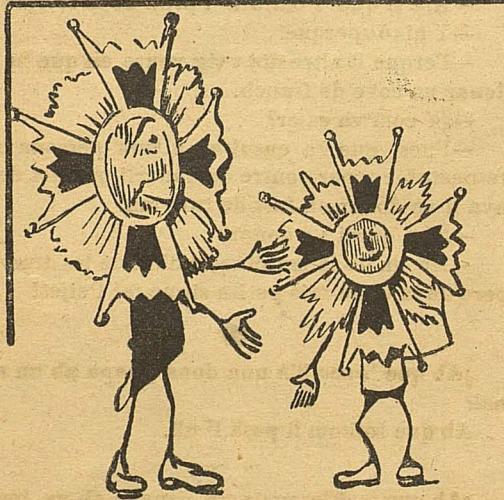
¡Consti que si ha hagut algú, ha comés una gran injusticia!

Lo Quimet Mestres, ha demostrat (encare que tart), que 's capás de alsar les pedres del carré, ab los seus discursos.

Ben clar hu va demostrar en una de las darreras sesions, en que en poch mes hi han desgracies.

Baste dir que 'l senyor Batlle vā haber de fer ús de la campaneta presidencial, per acallar les riatllles de tot lo públich que no vā poguerse con tindre davant d' una sortida tan à temps com la del Quimet.

DIÁLECH INTERESANT

—Noya, me'n dono hasta vergonya d'anar pel mon, no mes de pensar ab lo tranquil y lo trempat que 's aquell home.

—Tens rahó, ves quina manera d' enganyar à la gent ab alló del "honor" y de les basses...

Figúrinse que 's parlaba d' un tocino que 's vā perdre y de prompte ¡plam! lo Quimet demane que 's felicite al bisbe de Barbastro pel seu nombrament à la diocesis de Lleyda.

Naturalment, sentir aixó lo públich y esclatar en una rialla tot fou hú.

Aixó li produí al Comendador un malestar gran, no puguén disimular lo disgust que li había causat aquella sortida y menos encare de la manera en que 'l públich l' había rebut.

—¡¡Demano que 'l públich no rigui mes!!—adverte al president lo Comendador de patilles.

Hi ha continuació se cumplí l' encàrrec, posan-se fi al sainete.

Lo Comendador quedá à les hores satisfet, y 'l pobre Quimet tot *trespostat*, semblava una gallina mullada.

Llegiu lo número-extraordinari de SATANÁS. Tex y dibuixos variats.

Hem sigut prudents y comedits en totas nos-tras cosas; may desde l' aparició de nostre periódich, hem baixat à un nivell tant incult y tant malparlat com ho han vingut fent los que embruten una especie de paperot que vol tenir la pretensió de contarse dins del concert de l' honrada prempsa lleydatana.

Aquets *super olles de claveguera*,—com nostres llegidors dehuén suposar—son los que componen la REDACCIÓ del *Gat del Famades*. Gent pretensiosa, nulitats complertas, dignes tan sols de l'escola clerical de que procedeixen, imbécils, malvats y canalletes.

No voliam de cap manera descendre en aquest terreno, pero davant de les impertinencias de quatre pocas vergonyas, no tenim mes remey que apelar à 'n aquest llenguatje sostenint en tots los terrenos tot lo que queda dit y mes si posible fos.

Consti que no reculem cap de les paraules, perqué ademés de que s' adaptén perfectament à cada un dels que formen la mal nomenada REDACCIÓ, no mereixen ser tractats ab mes consideracions los qui emplean per treura 'ls diners medis denigrants com els que nosaltres sabem y que ja vindrà hora que no tindrem mes ramey que explicar.

Y com que sabém ya per endavant que apesar de tot, no hi haurá cap *gat* que vingui à demanarnos esplicacions, fém saber al públich que desde avuy cambiará de nom dihense *La Gallina de cal Famades*.

¿Qué passa á dins de nostra marina? Se pot dir que fa molt temps que sembla que li persegueix la desgracia.

Un dia llegim que l' Cardenal Cisneros, á entrepuçat *con unos bajos*, que debian esser més que *bajos*, un tercer pis, ja que va embarrancá ab molta facilitat.

Altre dia, es posa foch al Arsenal, produintse desperfectes en dos de nostres millors torpeders. Y així, sucesivament, fins que no 'ns quedará cap barco, y 'ns quedarém com en los temps primitius.

Sembla donchs, que la marina estigui de mala sort, y que l' fat nostre sigui de quedans sense cap barco.

¡Qui sab potser encara hi guanyariam més!

Tenim el gust de participar als nostres llegidors que desde primers d' any nou, SATANÁS se convertirà setmanari y serà venut al preu de 5 céntims.

A Madrid, en el Congrés, en la prensa y en altres llochs s' ha comensat una campanya contra els consums. Fins are no hâ donat cap resultat, com tampoch ne varen donar les altres que's varen empender.

En cambi la campanya aquesta tindrà la ventatja de fense morir *consum...its*.

Y ya que citém als *consums*, bo fora que la comisió de idem del nostre Ayuntament, estudes ab detenció les tarifes que reigexen á Lleyda, y 's prengues ab cor l'estudi de reformes en dit ram.

Perque, per exemple, es un contrasentit que en l' *Alòndiga*, ahont casi no hi entra un sac d' oli per les males cullites, hi haige set ó vuit personnes que guarden aquell local.

¡Tanta falta com fan los guardes d' horta!

Llegim que als Estats Units, un tranquil ha fet alsar una estàtua á *Satanás*, per separàs de la corrent general que creu ab sants y santas; nosaltres no hagueram mencionat lo fet, perque tothom sab que per coses estranyes, lo primer premit se'l emportan los yankees pro, com vulga que ha honorat á nostre home imaginari, á nostre pinxo ab forquilla, nosaltres agrahits per tanta deferència, li doném grans mercés en nom de nostre pare ferreny, y li desitjem forsa salut y vida, perque puga estendre el nom de nostre periódich, per totes les cinc parts del mont.

Entre dos estudiants.

—La Eléctrica de Lleyda mereix que se li dugui tot lo més lletg del vocabulari, per sa informàlitat.

—Com vos dir, informalitat.

—Home, veurás quan tens ganas d' estudiar es quan s' apaga.

—Donchs mira, vetaqui per lo que m' agrade, puig, que com no 'n tinch may de ganas d' estudiar, agafó lllibre per posam á dormir.

Entre novios:

—Vritat Layeta que quan ens casém acomvidarem á la *Eléctrica*.

—Y are, ximplet. ¿Perqué?

—Perque quan festejaban y la teva mama s' adormia, s' apagaba la electricitat com si 'ns veyessin las intencions.

—Are si que 's baijará l' preu de la *tunyina*.

—Y això ¿perqué?

—Perque l' altre dia vaig veure en que 'n van donar un cove de franch.

—¿Y com va esser?

—Pues, que va insultar á una persona molt respectable y per contre de donarli un fart de *tunyina* li va donar un fart de *tunyina*.

—¿Y á qui li va donar?

—Ab un de la mateixa família de les *tunyinas* pero de la classe més petita sigue ¡al Peijet!

—Ab que 's sembla una dona guapa ab un aurinal?

—Ab que tothom li posa l' ull.

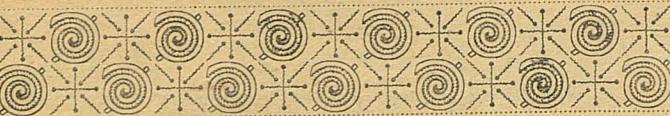
—Ab que 's diferencia un capellá ab un torero?

—Perqué l' un te la corone pelude y l' altre pelada.

UN BADOCH

Establiment tipogràfic de SOL Y BENET.--LLEIDA.

ANUNCIS

MERCERIA
Y
NOVEDADES

JUAN
PORTA

Gran variedad en pieles
Perfumería, Bordados y Puntillas
Artículos para labores

Plaza de la Sal, 1 LÉRIDA
y Esterería, 13

Constitución, 20 - Lérida

Especializada en artículos de pintura
Droguería, Ultramarinos, Perfumería
toda clase de tierras y cultivos.
Primeras materias y abonos compuestos para

abonos químicos

Glas

ESPARTERIA
DE
RAMON ARBÓ
MONTEGUT

Calle Blondel, 46
Frente al mercado de San Luis

Maromas y toda clase de
CUERDAS de esparto

Objetos de PALMA

Persianas de todas clases

GUANOS

M. SERENTILL

Carrer del Carme, 3. LLEIDA

ANUNCIS

ANIS FONT

Fábrica de Aguardientes
y Licores

de

Pablo

FONT

Alcalde Costa, 7-LÉRIDA

Pruébese el Anis **FONT**

ANIS FONT

LLEYDA

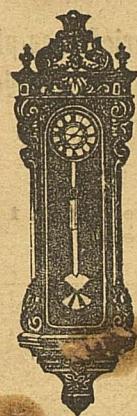
Carrer Major, 29-31.

Representacions

COMISIÓNS Y

Reperesentacions

Lluis Borrás

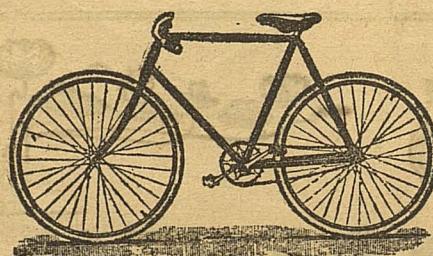
BORRÀS

MILL

RELLOTJERIA

Major, 26

LLEYDA

Juan Rey

Blondel, 9-LERIDA

Bicicletas y accesorios - Especialidad en composturas